

Анализ на данните от системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF) касаещи неразрешени генетично модифицирани организми (ГМО) за второто тримесечие на 2017 г.

През второто тримесечие на 2017 г. по Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи RASFF (виж Приложението) са направени 4 нотификации за неразрешени ГМО, като всички са с произход от Китай и попадат в категория „храни“. Едната нотификация касае генетично модифицирана (ГМ) папая в плодов коктейл и е по вид

информативна за насочване на вниманието. По отношение на генетично модифицираните плодове, трябва да се подчертае, че до този момент в ЕС няма разрешени такива, нито са подадени заявления за разрешаване. В световен мащаб ГМ папаята е одобрена за консумация в САЩ, Канада и Китай.

Останалите три нотификации касаят храни съдържащи ГМ ориз (спагети, кексчета и кнедли) и са за недопуснат внос. Едната от нотификациите за неразрешен ГМ ориз е направена от България. У нас са установени спагети от ориз, в чийто геном са вмъкнати гени, кодиращи белтъците Cry1Ab и Cry1Ab/c. **Оризовите спагети, обект на нотификацията от България, не са допуснати в търговската мрежа.** Белтъците Cry1Ab и Cry1Ab/c принадлежат към групата на Cry токсините и на тях се дължи устойчивостта към насекоми на някои ГМ култури. Cry-протеините са токсични за насекоми от разредите Coleoptera (Твърдокрили), Lepidoptera (Пеперуди) и Diptera (Двукрили). Изброените групи насекоми притежават специфични рецептори в клетъчните мембрани, без които Cry-токсините не могат да проникнат в клетките. За всички други разреди насекоми, както и за топлокръвните животни (вкл. и човека), Cry-токсините са безопасни.

Приложение

1. **Система за бързо предупреждение за храни и фуражи (RSFF):** Под формата на мрежа се създава система за бързо предупреждение за пряк или косвен риск за здравето на човека, произтичащ от храни или фуражи. В нея участват държавите членки, Комисията и Европейският орган по безопасност на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, тази информация незабавно се съобщава по системата и се предава на членовете в мрежата.

2. **Правно основание:** Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи се основава на Регламент (ЕО) № 178/2002, чл.50. Условието и мерките за прилагането ѝ са описани в Регламент (ЕС) № 16/2011.

3. **Видове нотификации:**

3.1. Предупредителна нотификация – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара;

3.2. Нотификация за недопуснат внос – касае пратка с храни, фуражи или суровини, на които е отказано влизането в ЕС поради риск за човешкото здраве, за здравето на животните или за околната среда;

3.3. Информативна нотификация – тя може да е за:

3.3.1. проследяване

3.3.2. насочване на вниманието.

Нотификациите за проследяване не изискват бърза реакция. Нотификациите за насочване на вниманието предоставят интересна за контролните органи информация.

Данните от системата RASFF са достъпни на адрес <https://webgate.ec.europa.eu/rasff-window/portal/#>

4.08.2017 г.

ИЗГОТВИЛ:

ГЛ. ЕКСПЕРТ, А. ДИМИТРОВА

ДИРЕКЦИЯ „ОЦЕНКА НА РИСКА ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА“